

[Poul Dam.]

kunstneriske kvaliteter, er film, der er lavet med et rent oplysende, undertiden rent propagandistisk formål. En af de store klassikere er den engelske „Nightmail“, som simpelt hen er skildringen af, hvordan posten kommer fra London til Edinburgh — jeg går ud fra, at den for tiden bliver vist i England med en vis nostalgisk følelse, for dengang kom posten altså frem. Det er en aldeles vidunderlig kunstnerisk film, der er lavet af det engelske postvæsen med det ganske klare formål at fortælle, hvordan det egentlig foregår inden for postvæsenet. Det er kunst, og det er samtidig oplysende.

Det er nødvendigt, at den slags film, film, som først og fremmest tjener til at hjælpe os i undervisningen og i folkeoplysningen med at få forøget folks forståelse af, hvad film er, at disse film kan skaffes det samme sted som alle de andre, altså at man kan henvende sig til statens filmcentral og få hele denne store mængde af film, som man har brug for. Det er en af de stadige opgaver, som dansk folkeoplysnings samråd og forskellige andre organer for filmbrugerne har måttet tage sig af og få lavet en oversigt over, hvor man egentlig skaffer 16 mm film. Det er et fantastisk stort arbejde bare at skaffe sig selv et overblik over det, og at få lavet et nogenlunde tidssvarende katalog, som kan føres a jour, har vist sig faktisk at være en umulig opgave. Men statens filmcentrals bevillinger har været så små, at alt for mange velegnede film enten har måttet lejes på kommerciel basis eller slet ikke har været til at fremskaffe. Alle, der ved noget om film til en lang række forskellige formål inden for voksenoplysningen, ved, at filmene findes, findes i udlandet, findes måske i Sverige, de findes hos en eller anden privatmand her i landet, men man kan ikke få fat i dem, fordi filmcentralen har for få penge, og jeg er bange for, at hvis formuleringen af formålet skal være som her, vil man i fremtiden føle, at loven forhindrer statens filmcentral i at tilfredsstille dette meget brede behov.

Jeg tror, det er nødvendigt, at vi kigger grundigt på dette lovforslag for at blive klar over, hvor meget godt statens filmcentral har gjort, hvor meget mere den ville have kunnet gøre, hvis den havde fået pengene undervejs, og hvilke store opgaver der sta-

dig væk ligger foran. Dette vil klare nogle snævre skoleinteresser, men ikke så forfærdelig meget andet, og det vil alt beset være et tab.

Sigsgaard: Da filmcentralen er det eneste sted, hvor produktion, indkøb og distribution kan foregå uden for privat regie — og det vil jo nok blive ved med at være sådan, jævnfør vores sidste debat, et stykke tid endnu — så vil VS gå imod forslaget om, at statens filmcentrals virkeområde skal indskrænkes i forhold til det, der er mulighed for efter den gældende lov. Det burde tværtimod udvides, og udsultningen af filmcentralen burde standses.

Det er rigtigt, som det allerede er sagt, at kunderne i dag må stå i kø for at få film, og at der laves for få film, sådan at f. eks. skolerne forledes til i stedet for at fylde børnene med propagandafilm fra olieselskaber eller andre institutioner, der efter min mening ikke har noget at gøre i skolen. Det er en opgave, som filmcentralen burde udføre, men som man forhindrer den i ved at udsulte den økonomisk. Ikke mindst burde filmcentralen derudover kunne foretage produktion, indkøb og distribuering af ordentlige børnefilm.

Lovforslaget bygger på, at der kan skelnes mellem oplysende film og kunstnerisk værdifulde film; det er efter min opfattelse ikke rigtigt. En kunstnerisk værdifuld film vil da meget tit være oplysende, og en god oplysende film vil da også meget tit være kunstnerisk værdifuld.

I øvrigt kan jeg, hvad angår placeringen og lovforslaget som helhed, ganske slutte mig til det, som hr. Poul Dam sagde på SF's vegne.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helweg Petersen): Der er rørt ved nogle praktiske spørgsmål, som vi kan se på i udvalget.

Hele forholdet til kassettefilmproduktionen er jo ganske spændende. Fru Merete Bjørn Hanssen spurgte, om der kunne siges noget om, hvornår man kunne komme med oplysninger. Nu er udvalget jo først for nylig nedsat, efter at radiokommissionens betænkning kom; radiokommissionens betænkning har jo ikke meget om disse ting. Jeg regner med, at vi i udvalget vil være i